

مدیریت دانش

(پیشینه، فرایندها، مدل‌ها و استراتژی‌ها)

دکتر رحمدل

استادیار دانشکده شهید شمس‌پور، دانشگاه فنی و حرفه‌ای

مرشاسه	: رحمدل، ناصر، ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت دانش: (پیشینه، فرایندها، مدل‌ها، استراتژی‌ها) / ناصر رحمدل: ویراستار ادبی مهدی سلمانی: ویراستار فنی اکرم بهاری.
مشخصات نشر	: تهران: نوشناخت، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۴ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۶۶۲-۰۴
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۵ - ۱۷۸.
موضوع	: مدیریت دانش
موضوع	: Knowledge management
موضوع	: کارآمدی سازمانی -- مدیریت
موضوع	: Organizational effectiveness -- Management
رندگی کنگره	: HD ۳۰/۲
ردیف دیویر	: ۶۵۷۴۰۳۸
جمله کتابخانه ملی	: ۶۰۵۹۷۴۹

مدیریت دانش

(پیشینه، فرایندها، مدل‌ها و استراتژی‌ها)

ناصر رحمدل

استادیار دانشکده شهید شمس، رپور، دانشگاه فنی و حرفه‌ای

ویراستار ادبی: مهدی سلمانی

ویراستار فنی: اکرم بهاری

صفحه‌آرا: اکرم بهاری

ناشر: انتشارات نوشناخت

چاپ نخست: زمستان ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰,۰۰۰ تومان

حق چاپ و نشر محفوظ است.

انتشارات نوشناخت

انتقادات و پیشنهادات:

۰۹۲۲۱۵۰۸۷۳۴

www.noshenakht.com

info@noshenakht.com

مقدمه

بدون تردید مجموعه دانایی‌هایی که حین فرایندهای کاری در شرکت‌ها و سازمان‌ها به وجود آمده و می‌آید، بارزترین بخش سرمایه‌های نامشهود سازمان‌ها محسوب می‌شود. این سرمایه‌ها در تجربیات مدیران و کارکنان، استانداردها، مستندات، تجهیزات، بینش‌های ناشی از پژوهش‌ها و... پنهان است. امروزه سازمان‌های پیشرو درصدد هستند در فضای به‌شدت رقابتی به پیشرفت و ترقی دست یافته و ضمن تضمین بقای خود، آینده مطلوبی را برای خود تدارک بینند. لذا باید توانمندی پیش‌بینی و اجرای تاکتیک‌های صحیح را داشته باشند.

البته نباید فراموش کرد که با مزیت رقابتی و متفاوت شدن سازمان‌ها درگرو داشتن منابع انسانی توسعه‌یافته، دانش‌آفرین و انا است. بنابراین برای تربیت کارکنان دانشی و فرهیخته، نیاز مبرم به سیستم مدیریت دانشی در سازمان‌ها است تا از طریق آن بتوان به اهداف مذکور دست یافت. از طرف دیگر، رهبران سازمان‌ها باید متعهد به حمایت از مدیریت دانش، شناخت و درک مفاهیم مدیریت دانش، فراهم نمودن بستر فرهنگی مناسب، ایجاد ساختار سازمانی مطلوب، اندازه‌گیری، تجزیه و تحلیل، به‌نامهربازی و انجام اقدامات و تغییرات لازم در زمینه مدیریت دانش شوند.

کتاب حاضر در نه فصل، به مهم‌ترین مباحث مطرح در خصوص مدیریت دانش پرداخته و به خوانندگان کمک می‌نماید تا از زوایای مختلف، نگاهی متفاوت به مدیریت دانش و اهمیت آن داشته باشند. از خوانندگان محترم انتظار می‌رود ضمن مطالعه این کتاب، نظرات خود را با مؤلف در میان بگذارند.

با آرزوی توفیق

ناصر رحمدل

Naser8700@yahoo.com

فصل اول: دانش و اهمیت آن

۱	اهمیت دانش در منابع دینی
۴	از داده تا دانش در عصر حاضر
۵	داده
۵	اطلاعات
۶	دانش
۱۱	رابطه بین اطلاعات و دانش
۱۲	علم و دانش
۱۴	شکل‌گیری دانش
۱۷	انواع دانش
۱۹	دانش ضمنی و آشکار
۲۱	اهمیت دانش در سازمان‌ها
۲۲	سازمان دانشی
۲۲	دانشگران
۲۳	ویژگی‌های دانشگران

فصل دوم: نظریه خلق دانش سازمانی

۲۷	علم دانش
۲۸	دو رویکرد عمده برای توسعه ذکاوت در انسان‌ها
۲۹	رویکرد علم مدیریت
۲۹	مدل SECI
۳۵	انواع دارایی‌های دانشی
۳۷	رویکرد علم اطلاعات

فصل سوم: رویکردها و سیستم‌های ترکیب و خلق دانش

۴۰	رویکرد شرکت خلق دانش
۴۲	آی سیستم
۴۳	زیرسیستم‌های آی سیستم
۵۳	پارادایم ساختار- توانایی- اقدام
۵۵	ساختار
۵۸	توانایی
۵۹	اقدام

فصل چهارم: مدیریت دانش (پیشینه، اهداف و اهمیت)

۶۳	پیشینه مدیریت دانشی
۶۵	تحولات مدیریت دانش
۶۶	ظهور مدیریت دانش به شکل جدید
۶۸	مکتب دانش
۷۰	دارایی‌های دانشی
۷۳	مدیریت دانش در منابع دینی
۷۶	مدیریت دانش از دیدگاه صاحب‌نظران
۷۷	مدیریت دانش از منظر مختلف
۷۷	منظور از سب‌وکار
۷۷	از منظر علوم شناختی یا علم دانش
۷۸	از منظر فرایند یا فناوری
۷۹	ماهیت چند رشته‌ای مدیریت دانش
۸۱	ویژگی‌های مهم مدیریت دانش
۸۲	اهداف مدیریت دانش
۸۲	اهمیت مدیریت دانش

فصل پنجم: فرایند مدیریت دانش

۸۹	فرایندهای دانش
۹۰	کشف دانش
۹۱	تسخیر دانش
۹۱	خلق دانش
۹۲	کسب دانش
۹۲	به‌اشتراک‌گذاری و توزیع دانش
۹۳	تبدیل دانش
۹۴	ذخیره و بازیابی دانش
۹۴	از دست دادن دانش
۹۵	به‌کارگیری دانش

فصل ششم: مدل‌ها و چرخه‌های مهم مدیریت دانش

۹۷	مدل بک‌من
۱۰۰	چرخه مدیریت دانش نوناکا
۱۰۱	چرخه مدیریت دانش مایر و زاک
۱۰۵	چرخه مدیریت دانش مک‌الروی
۱۰۹	چرخه مدیریت دانش ویگ
۱۱۶	مدل یکپارچه چرخه مدیریت دانش کیمیز

فصل هفتم: دانش به‌منزله سلاح راهبردی

۱۱۹	دانش به‌منزله منبع و ظرفیت راهبردی
۱۲۰	استراتژی دانش
۱۲۶	استراتژی دانش یا استراتژی مدیریت دانش
۱۲۹	استراتژی دانش یا استراتژی شرکت: کدام یک اولویت دارد؟

فصل هشتم: استراتژی‌های مدیریت دانش

۱۳۹	استراتژی کسب دانش
۱۴۱	تسخیر دانش
۱۴۴	حفظ دانش
۱۴۶	استراتژی اهراک‌گذاری دانش
۱۴۹	نقش انجمن‌های علمی در اهراک‌گذاری دانش
۱۵۲	اکتشاف دانش
۱۵۳	خلق دانش
۱۵۴	همکاری در تولید دانش
۱۵۶	عوامل توانمندسازی خلق دانش در سازمان
۱۵۷	چشم‌انداز
۱۵۷	راهبرد
۱۵۸	سیستم
۱۵۸	ساختار
۱۵۸	کارکنان

فصل نهم: دانش، یادگیری مادام‌عمر و تفاوت

۱۶۱	دانش قدرت است
۱۶۳	موانع پیشرفت علم
۱۶۶	اشتراک‌گذاری دانش قدرت است
۱۶۶	کمک به رشد فرد
۱۶۶	پُر کردن شکاف دانشی
۱۶۷	ایجاد سابقه کاری در دانش تخصصی
۱۶۷	برقراری ارتباط بین شرایط متفاوت
۱۶۷	ایجاد شبکه
۱۶۷	فراغوش نکردن خیرخواهی
۱۶۸	احترام به خود
۱۶۸	یادگیری مستمر یا مادام‌العمر
۱۶۹	یادگیری و انواع آن
۱۷۲	سازمان‌های یادگیرنده

منابع و مآخذ

- منابع فارسی ۱۷۵
منابع انگلیسی ۱۷۶

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱: از داده تا دانش ۱۶
شکل ۲-۱: سلسله مراتب ویلسون ۱۷
شکل ۱-۲: رابطه بین داده، اطلاعات و دانش ۲۸
شکل ۲-۲: مدل SECI: فرایند خلق دانش سازمانی. نوناکا و تاکوچی ۳۰
شکل ۳: سه حوزه توانمندی ۳۹
شکل ۲-۳: نمایش از مدل SEC² ویرزیبکی و ناکاموری: ۴۱
شکل ۳-۳: روش‌شناسی سیدها برای یکپارچه‌سازی دانش ۴۲
شکل ۴-۳: پنج گره یا ب-ای-سیس-ناکاموری و ویرزیبکی ۴۴
شکل ۵-۳: تفسیر جامعه‌شناختی مدل-ای-سیس-ناکاموری ۵۵
شکل ۶-۳: سه جبهه به‌عنوان ساختار ۵۶
شکل ۷-۳: اقدام بازیگران در سه جبهه ۶۰
شکل ۸-۳: آی-سیس-ناکاموری و سه حوزه ۶۱
شکل ۱-۴: تاریخچه مدیریت دانش ۶۶
شکل ۲-۴: برگرفته از سایت موسسه عالی علم و فناوری ژاپن ۶۹
شکل ۳-۴: سه سطح سرمایه فکری ۷۱
شکل ۴-۴: ماهیت بین‌رشته‌ای مدیریت دانش ۸۰
شکل ۱-۵: فرایندهای مدیریت دانش ۹۰
شکل ۱-۶: نمایش ساده مخزن دانش ۱۰۲
شکل ۲-۶: چرخه مایر و زاگ ۱۰۳
شکل ۳-۶: ادامه چرخه مایر و زاگ ۱۰۴
شکل ۴-۶: فرایندهای چرخه مک‌الروی ۱۰۶
شکل ۵-۶: فرایندهای تولید دانش در چرخه مدیریت دانش مک‌الروی ۱۰۷
شکل ۶-۶: فرایندهای ارزیابی ادعای دانش ۱۰۸
شکل ۷-۶: فرایندهای یکپارچه‌سازی ۱۰۹
شکل ۸-۶: گام‌های مهم چرخه مدیریت دانش ویگ ۱۱۰
شکل ۹-۶: فعالیت‌های کلیدی چرخه مدیریت دانش ویگ ۱۱۵
شکل ۱۰-۶: چرخه یکپارچه مدیریت دانش ۱۱۶
شکل ۱-۷: مضامین اصلی استراتژی شرکت و استراتژی دانش ۱۲۱
شکل ۲-۷: برتری استراتژی شرکت یا استراتژی دانش در انواع مختلف شرکت‌ها ۱۲۵
شکل ۳-۷: رابطه چرخه‌ای بین استراتژی دانش و استراتژی شرکت ۱۳۶

فهرست مطالب | ه

۱۷۰	شکل ۱-۹: یادگیری تک حلقه‌ای
۱۷۳	شکل ۲-۹: یادگیری تک حلقه‌ای و دو حلقه‌ای

فهرست جداول

۲۰	جدول ۱-۱: دانش صریح و ضمنی
۳۵	جدول ۲-۲: مدل خلق دانش نوناکا و مفروضات اساسی آن
۱۲۲	جدول ۱-۸: استراتژی دانش: برخی از نمونه‌های مباحث کلیدی
۱۲۵	جدول ۲-۸: مقایسه استراتژی شرکت و دانش

www.ketab.ir